

Երգերը: Հանդէսի երկրորդ բաժնին, Պետական երաժշտականցի երգչախումբը Կոմիտասի կարգ ճը բաղմածային համերդները երգած է գերավարութեամբ Պ. Կ. Զաքարեանի: Մեներգած են յայտնի երգի Շարու Տալեան և ուսանողուհի Շաղիկ Միրտիչեան: Նոյն օրը լոյս տեսած է Կոմիտասի նախուած ժողովածուն: Այդ ժողովածուն, զոր կազմած է Մուրեն Թէրլէմէզեան, և որմէ օրինակ ճը սատացանք, իը պարունակէ շատ շաշէկան յօպւածներ Սպիրիտոն Մէլիքեանի, Ա. Թէրլէմէզեանի, Յ. Յարութիւնեանի, Մանուկ Աբեղեանի, Գեր. Գևմիջեանի, Դ. Եւստիւնեանի, Նիկ. Տիգրանեանի, Փանոս Թէրլէմէզեանի, Առ. Գևորգ Աբեղեանի, Վ. Առաջիս, Գ. Պէշկէթիւրեան, Ե. Խոտեան, Ա. Չուպանեան, Յ. Յարստիւնեան, Հ. Առաջիս, Գ. Պէշկէթիւրեան, Վ. Մալէզեան, Վ. Թէրլէմէզեան, Միամանզո, Ա. Միհապենց, Գ. Վարուժան, Ա. Սեւակ, Տ. Զեղոլիւրեան, Մ. Պարուածեան, Լ. Էսատանեան, Ե. Գոլանձեան, Լ. Լորենց, Կ. Սիսակ, Յ. Պօղոսեան): Կողմէցին Ալազան և Վ. Նորենց, յաւաջարան Գ. Վահանովեցի: Պետհրատ, 1930, երեսն: Գին՝ 2 սուրբի 50 կոպէկ:

ՎՐԵՒՄՑՈՒՅՑ ԲԱՆԱՍԵՎԱՐՄԵՆԵՐ, ԺՈՂՈՎՐԴԻ

ՄԱՅԻ ԸՆՏԵՐ ԲԱՆԱՍԵՎԱՐՄԵՆԵՐԻ (Մ. Պէշկէթիւրեան, Գ. Վարուժանեան, Ա. Փանուածեան, Ապավիլ, Անայիս, Գ. Պէշկէթիւրեան, Եւտերպէ, Կ. Ասկեան, Ա. Չուպանեան, Յ. Յարստիւնեան, Հ. Առաջիս, Վ. Արշակեան, Ա. Արքանց, Ա. Արքանց, Վ. Միհապենց, Ա. Միհապենց, Գ. Վարուժան, Ա. Սեւակ, Տ. Զեղոլիւրեան, Մ. Պարուածեան, Վ. Պարուածեան, Լ. Էսատանեան, Ե. Գոլանձեան, Լ. Լորենց, Կ. Սիսակ, Յ. Պօղոսեան): Կողմէցին Ալազան և Վ. Նորենց, յաւաջարան Գ. Վահանովեցի: Պետհրատ, 1930, երեսն: Գին՝ 2 սուրբի 50 կոպէկ:

ՎՐԵՒՄՑՈՒՅՑ ՆՈՐԵՆՑ.— Երկրորդ գիրք (բանաստեղծաթիւններ). 1925—1930: Պետական Հրատարակութիւն, 1930, երեսն: Գին՝ 75 կոպէկ:

ՎՐԵՒՄՑՈՒՅՑ.— Երգեր կառւցման և յաղթանակի: Պետական Հրատարակութիւն, 1930, երեսն:

ԸՆԴՀԱՐՁՎԱԿ ՏԻՄԵՑՈՒՅՑ ՍՈՒՐԲ ՓՐԿՉԻ ԱԶԳ. ՀԵԻԼԵԴՎԵՆՈՅՑ.— Նոր Երջան. Է. Տարի, 1931, Կ.

Պոլիս, ապագութիւն Յ. Մ. Ալիւան. ճոփ հաւաքածուն՝ անհետական, վիճակագրական, պատճական, աղջոյին, բանասիրական, զրական, գեղարանասական և գիտական բաժիններով: Մասնակցած են 60 դրուներ: Բազմաթիւ վեղարանեստական նկարներ: 10 գունադարձու պատկերներ փայլուն թուղթի վրայ: 480 էջ: Գին 200 գրուշ: արտասահման՝ 50 ֆրանք:

ՋՈՒԱՐԹՆՈՅՑ ՏԻՄԵԳԻՐԻՔ.— Հրատարակութիւն Ալգաստանում Մարմանյ Կէտիկ-Փաշայի: Ա. Տարի. կազմեց Հ. Մ. Վարդը. Պատճակի յարեան: Գրական հաւաքածու, պատկերազարդ: Տպագրութիւն Յ. Արքանցնեան, Կ. Պոլիս. 1931. Գին՝ 75 գրուշ: Գիմել Հ. Մ. Վարդը. Պատճի յարեան, Հայոց եկեղեցի, Կէտիկ Փաշա, Կ. Պոլիս:

ՓՐԵՒԶԳԻ ՀԱՅ ՏԻՄԵՎԵՆՅ ՄԻԱԼԻԹԻՒՆ, իր կեանքն ու գործը: Հեղեւատանամեայ յորելեանին առթիւ (1913—1929), պատկերազարդ: Տպագրան Մասնիկ, Փարուհինեան, Կ. Պոլիս. 1931. Գին՝ 75 գրուշ: Գիմել Հ. Մ. Վարդը. Պատճի յարեան, Հայոց եկեղեցի, Կէտիկ Փաշա, Կ. Պոլիս:

ՅԱԲԵԼԵՎԵՆ ՄԻՄԵՐԵՐ, «ՎԻՃԱԿ ՄԱՆԱԿԵԼԵՎԵՆ»—ԳԵՂԱՐԱԿԱՑՈՑԻՐԱՅՑ ՄԻԱԼԻԹԻՒՆ. 1905—1925. (Գիմել Միալիթեան 20ամեայ գրգռունեթիւններ): Ֆիլիպէ, ապարան «Հայաստան» թիրթի. 1925:

ՊԵՅՐԱՐ, հանդէս աղջոյին, զրական և որմ-

ՍԱԱՑԱՆՔ

ՀԱՐԵՒՐԵՄՑՈՒՅՑ ՅԱԲԵԼԵՎԵՆ ԳԵՂԱՎԵՅՆ ՄԱՅՐ ՎԱՐԺԻՐՄԵՆԻ, ԳՈՒՄԳԵՎՈՒԻ. — Պատճառթիւն Մայր Վարժարանի 1830—1930. աշխատասիրեց Թուրոս Աղատեան. Կ. Պոլիս. 1930: Մէլքոն Քեպապճեանի կալքի նկարավ զեղասակ պատկերազարդ շաշէկան հրատարակութիւն, սրուն նախառակն է: Մայր Վարժարանի հմանապիրներուն և բարեկարաներուն յիշաւակը պահեցացնելով հանդերձ ուսումնէ ու կրթութեանէ զիկուած գաւառացի աղքատիկ տպայոց կրթութեան հոգի սասաննել եւ անոնց կէսօրուան ճաշն ու զբենական պիտոյքն ապահովէլ: Գին, արտասահման՝ 20 ֆրանք, Պոլիս. 100 գրուշ. Հայոց՝ Ephorie de l'Église arménienne, Koum-Kapoou, Stamboul, Turquie.

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ, ՎՐԵՒՄՑՈՒՅՑ ՔԵՂԱՎԵՅՆ ԿՈՒՄՎՅՑՈՒԹԵՎԵՆ. 1890—1925. զրեց Մանուկ Գ. Ճիզմէճեան (պատկերազարդ հասոր ճը՝ 572 էջ): Տպագր. «Նոր Օրով», Ֆրէզին, 1930:

ԿԵՄԹԱՐՊԻԿՈՍԵԿԱՅՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԶԵՐՆԻՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՄԵԶ. Գրեց Հայոց Վարդան Վ. Հայունի, Վ. Անեսիսի, Ա. Պալար, 1930:

«ԵՐՆԻՐԻՆ», պարբերաթերթ Հայ Թարիսթ Երժու Միութեան: Տարեկան բաժնեղին Պալմիրիս 40 լէվա, արտասահման՝ 10 ֆրանք. կիմել Թագուր

տեսական. 1930 Եռյեմբեր, Պամըն, տպարան «Պայշար»: Պատկերազարդ ճոխ հրատարակութիւն «Պայշար» լրագրի խճաղբութեան կողմէ կատարուած: Յօդուածներ ունին Ա. Նազար, Հրաչ Երստանի, Ա. Սոֆրատեան, Ալիս Օսեան, Տիգրան Պօյանձեան, Տօքթ. Ա. Տէր Մարկոսեան, Վահան Քիւրքձեան, Յովհ. Պօղոսեան, Տօքթ. Հ. Ճէլալեան, Խոչսարիկի, Լեւոն Միկայէլեան, Գր. Գալուտեան, Տիկին Էլիզ Գամարտեան, Առուին Առուենեան, Տիգրան Զիթանի, Բ. Կուրիկեան, Փրոժ. Գ. Արամիեան, Զաւեն Պայշար, Գ. Ա. Փափակեան, Վեր. Ա. Բ. Կոչորկիզեան, Տիգրան Տիգրան Տիգրանուրեան, Ա. Թէրզիստաշեան, Միհրան Սվազը, Մարիամ Քիւրքձեան, Փրոժ. Կ. Թումանեան, Եռյա Տէմիրձիպաշեանի, Խոսհակեանի, Աշուղ Զիգունի, Վարուժանի, Վահան Թէրքէեանի և այլ հեղինակներու վեզիցիկ բանաստեղծութեանց: Գին 50 սէնթ: Գիմել' Baikar association, 296½ Shawmut avenue, Boston Mass. (U.S.A.):

ՅԻԿՈԲ Ա. Ա. ԱՌԱՋԵՐԻՆ (Ա.Ա.ՌԱՋԵՐԻ): — Քաղաքայինկան կրթութիւն. 1931. Տպագր. Արեւելք, Մելանիկ. գին 35 տրամամի:

ՄԻՒՅԵՐԱ. Եկ Ենկը ՀԱՅՐԱՍՏԱՆ, շաբաթաթիրթ ազգային, գրական, քաղաքական և վիստեան Բ. տարի: Խճաղբասպեան՝ Վահան Չուղալբեան: Տարեկան բաժնեզին 2 տոլար: Հասկէ Miatzial Angakh Hayastan, 1332 East Broadway, East St. Louis, Ill. (U. S. A.):

ԳԻՑՈՒԹԻՒՆ Եկ ԳԻՑԵԼԻԹ: — Գիտական անսպերթ, հմանազիր Մ. Տէր Սահակեան, խճաղբիր Յ. Գ. Աթանասեան: Տարեկան բաժնեզին՝ Պիլճիքա 45 ֆր., Ֆրանսա, Բուալիս, Պալքաններ, Առուիս, Թուրքիա և Հայաստան 40 ֆր., մասնակ երկիրները՝ 2 տոլար: Գիմել Tip. «Frumoasa». Frumoasa (Iud. Cinc.) Roumanie:

ՏՕՔԹ. Ա.Ա.ՌԱՋԵՐԻ: ԱՐԴԻ. — Առողջապահութիւն ականջի, քիթի, կոկորդի. 1930. Տպարան Մասիս, Փրոժի:

ՀԵՂԱԿԵՐԸ ՏԱՐԵԳԻՒՐԸ (Բմերիկայի նրջանի). Հրատ. Ամերիկայի Ազ. Գիմ. Հնչ. Կուս. Ամերիկայի շրջանի. Բ. Տարի, 1931, Փրավիտէնս. զին

1.50 տոլար: Գիմել' S. D. H. Branch, 929 P. O. Box, Providence, R. I. (U.S.A.):

ԱՌԱՋԵՐԸ ԿԵԼԵԿԵՐԸ. — Ամսագիր բժշկական և առողջապահական: Տէր և անօրէն՝ Տօքթ. Միհրան Կ. Քէջիշեան: Aroghetch Guiank, Revue mensuelle arménienne médico-hygienique. Բ. տարի, Յունուար 1931. թիւ 1: Ֆրանսա, Սուրիա և Պալքաններ 40 ֆր., միւս երկիրները՝ 2 տոլար կամ 50 ֆրանք. Հասր. Ֆրանսա, Սուրիա և Պալքաններ՝ 4 ֆրանք, միւս երկիրներ՝ 20 սէնթ կամ 5 ֆրանք: Փրոժիր Տէջ ձեռքէ կը ծախտի միւս Հրանտ Առաքել պատահ, 51, Rue Monsieur le Prince: Գիմել' Dr. M. Kéchichian, 126, Rue Legendre, Paris (17e):

ԿԱՄԻՑՑԱՆ. — Ժաղավածու նոյնուած Կոմիտաս Պարտապեաի ծննդեան 60ամեակին. կազմեց Մուգեն Թէրլէճէղեան. Պետհրաստ, 1930, Երևան: Գին՝ 50 կոպէկ:

Ա Բ Ի Պ Ա Կ

ԵԿՐԿԱՅ ԹԻՒԻՆ Պ. Պատմագրեանի «Հայոց յոցուրդական երգը» յօդուածին մէջ՝ էջ 30, Ա. սիւնակ, 20րդ տող վերէն՝ սեւային, ուզզել՝ սիրային. էջ 34՝ վերեւի երաժշտական երկու տողերը հակառակ կողմէն առաջարկուած են սիւնամամբ. էջ 35, Ա. սիւնակ, 2րդ տող վարէն՝ վերի փուլերով, ուզզել՝ վեցի փուլերով. էջ 38, Բ. սիւնակ, 15րդ տող վերէն, մոոցուած է՝ սակայն օտար ազգեցութիւնը հայ ժող. երգի վրայ եղել է միշտ ժամանակառոր. յունական, ապա պարսկական /ելն./, էջ 38, Բ. սիւնակ 6րդ տող վարէն՝ երգեր, են. ուզզել՝ երգեր եւս. էջ 39, Բ. սիւնակ, 3րդ տող վարէն՝ կերտել, ուզզել՝ կիրառւել:

«Գորդաշինութիւնը Հայոց մէջ», էջ 71, Նիւ Եսրբի Մեմբրոֆուլիթան յուզէոմի խայկական գորգը մէ. գարդէն է. գրիպակ չկայ ինչպէս կարծած էինք: յօդուածագրին զրին անորոշութեան պատճառով:

«Եօսհմիթէ», էջ 104, տող 10, իսլիքն, ուզզել՝ հովիսն:

LE GÉRANT: ATOG GUÉVREK

IMPRIMERIE TURABIAN

227. BOULEVARD RASPAIL

PARIS

“ԱՆԱՀԻՏ”Ի ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

ԱՆԱՀԻՏԻ Բ. տարուան վերջին երկու թիւերը պիտի լոյս տեսնեն Ապրիլի ընթացքին՝ միացեալ ստուար հասորով մը, արտակարգօքէն ճոխ և այլազան պարունակութեամբ և ծոի յափ պատկերներով. ԱՅՆ ՀԱՏՈՐԸ ՊԻՏԻ ՎՐԿԵՆՔ ՄԻՄԻԱՅՆ ԱՅՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ ՈՒ ԱՅՆ ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ԱՌԱՋ ԱՐԴԻՆ, ԻՐԵՆԸ ԲԱԺԱՆԵԳԻՆԸ ՄԵԶԻ ԿԱՄ ՄԵՐ ԳԱՐԾԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ՎՃԱ-
ՐԱՌ ՊԻՏԻ ՀԱՅԱՆ.

Տեղի պակասը մեզ ստիպեց յետածգել Պրոմերեւս Արձակուածին, Յաղրական Սիրոյ Երգին թարգմանութեանց. Յ. Քիւրտեանի Գորգաշինութիւնը Հայոց մէջ, «Հնասէր»ի Գոենիկ գրակա-
նութեան սեռ մը» և Ն. Ալեքսանեանի Հայ ժող. Երածուութիւնը յօդուածներուն շարունակու-
թիւնը. Միեր յաջորդ թիւերով պիտի հրատարակենք ատոնց շարունակութիւնը, ինչպէս եւ բազ-
մաթիւ կարեւոր նորութիւններ (Էջիր Գարեգին արքեպոսկ. Յովսէփեանէ, Գէորգ արքեպոսկ.
Արտանեանէ, Հ. Նիկոլա Ալիկինեանէ, Արտ. եպոս. Սիրմէեանէ, Վահան Մէքենանէ, Գառնիկ
Ֆնտաքեանէ, Զ. Որբունիէ, Տիկին Զ. Գալէմքեարեանէ, Մարկոս Նաթանեանէ, եւլն., եւլն.,
անտիպ թերթուածներ Թէկուրանցիի, Քուչակի, եւլն.).

ՆՈՒԻՒՐԱՏԻՈՒԹԻՒՆՔ

Տիկին Արմենիս Բաբայեան (Փարիզ)
Նուիրեց մէկ օրինակ տարեկան Անահիտ կյաս-
դիւդի Գալֆայեան Որբանոցին (Կ. Պոլ լա):
Պ. Մարգիս Ասուալեան (Պրումմանա)
Նուիրեց մէկ օրինակ տարեկան Անահիտ Պ.
Տէր Յակովեանին (Խարթում):

Պ. Միքայէլ Փափակեան (Փարիզ) Նուի-
րեց Ա. եւ Բ. տարուան Անահիտը Տիկին
Նուարդ Մէկրեանին (Տիմրոյթ):

Պ. Արմենակ Մակլըմեան (Հալէպ) կը
նուիրէ մէկ մէկ տարեկան Անահիտ Պ. Եր-
ուանու Զօրեանին (Հալէպ) եւ Պ. Արամ Տէր
Յակովեանին (Հալէպ):

Պ. Հարրի Պէրալէրեան (Ֆրէզնօ) Նուի-
րեց մէկ տարեկան Անահիտ Պ. է. Հոտոեանի
(Մըլտըն, Մէս):

Ոմն (Մանչէսթր) Նուիրեց մէկ օրինակ
տարեկան Անահիտ Փարիզի Նուարեան Հայ
Ուսանողական Տան:

“ԱՆԱՀԻՏ”Ի ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Անահիտ կը Հրատարակուի Երկու տմբին
անդամ մը: Տարեկան բաժնեվիճան է Ֆո-
րանսայի եւ Սուդիոյ Համար, 100 ֆրանք,

վեցամսեայ 60 ֆրանք, իւրաքանչիւր թիւ-
ւը 20 ֆրանք: Օտար երկիրներու համար,
մէկ անգլիական տոկի կամ 5 տոլար, վե-
ցամսեայ 11 շիլին կամ 3 տոլար, իւրա-
քանչիւր թիււը քսան եղիսար. գահեկան,
կամ մէկ տոլար կամ 25 ֆրանք: Բաժնե-
գինները պէտք է զրկուին ուղղակի թեր-
թիս հիմնագիր-մնօրէն Ա. Tchobanianի,
9, rue Say, Paris, կամ պէտք է յանձ-
նուին մեր գործակալներուն:

ԱՐՉԱԿ ԶՈՊԱՆԵԱՆ

Դ Է Մ Ք Ե Ր

Բ. Հատոր

(Պատկերազարդ)

Պետրոս Ագամեան.— Յ. Յ. Պարոն-
եան.— Խաջատուր Արտիվեան (Հարիւրամ-
եակին առթիւ).— Երաւանդ Մահուէլեան.—
Մասումթիս Գարտուշեան.— Վահան Թէ-
քէեան.— Առում Եարճանեան.— Գանիէլ
Վարուժան.— Համասաեղ և գիւղը Հայ
գրականութեան մէջ.— Էտիար Շահին.—
Յովսէփ Փուշման:

Հրատարակութիւն

Հայ կըթական Հիմնարկութեան
Գին՝ մէկ տոլար
(Ֆրանսա և Սուրիա 20 ֆրանք)

ՄԵՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐԸ

Մարտէյլ, Գառնիկ Յովհաննէսեան
Լիօն, Մ. Տէր-Աշարնեան
Վիէն, Յովհաննէս Մկրտիչեան
Հալէպ, Նշան Տէր-Գետրոսեան և Պողարեան
գրաստն
Պէյրոթ, Հայկ Ռւզաւրլեան և Վահան
Ռւզաւրնեան գրաստն
Գահիրէ, Օ. Մահանեան
» Մասիս Զուրիկեան
Ազեքսանդրիա, Մելգոն Գասարեան
Պոլխ, Ա. Յակոբեան գրաստն
Պըխսէլ, Յ. Թօփուզեան
Սնովերս, Օր. Մելինէ Գօվաննձեան
Միլան, Ռ. Ճանմիկեան
Յունաստան, Յ. Դարբինեան
Ֆիլիպէ, Մկրտիչ Կորտապետեան
Պուրկագ, Թոորս Աւեափեան
Նիւ Եօրգ, Մ. Թօփալեան (Հայ Կրթական
Հիմնարկութիւն)
Պոոթըն, Գասպար Մովսէսեան
Լորէնս, Ա. Մ. Աշարնեան

Լին, Պ. Գասապեան
Տիթրոյթ, Լեւոն Պէշտեթիւրեան
Սան-Ֆրանչաքօ, Կ. Հ. Մալխասեան
Թրօյ, Գէորգ Մղրբովեան
Հեվրոհիլ և Պրատֆորտ, Գ. Չուլճեան
Բիշմընտ, Ա. Յ. Ժամկոչեան
Ռւօշնիլթըն, Ժաք Պալտաստեան
Ֆիլատէլֆիա, Գ. Ճէլալեան
Փրավիտէնս, Յարաւթիւն Ռւլուչոճեան
Ռւատըր, Մարտիրոս Զարանեան
Լու Անձէլէս, Խորով Էլմասեան
Շիքակօ, Օննիկ Նորհատ
Ֆրէզնօ, Պողոս Գույումճեան եւ Վահէ
Հայկ
Առփիա, Տ. Մարտիրոսեան
Պաղսատ, Գէորգ Մ. Գասապեան
Պուքրէշ, Յ. Ճգնաւորեան
Քանսթանձա, Յ. Տիրատորեան
Ալէքսանդրէթ, Մարտիրոս Տէր-Աւեփան-
եան